

ÇOCUK EĞİTİMİNDE KUR'AN KISSALARININ ÖNEMİ

Doç. Dr. Muhammed Aydın
Sakarya Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

ÖZET

Bu makalede, çocukların eğitimine katkıda bulunacak Kur'an kıssalarının varlığına vurgu yapılmıştır. Peygamberlere ve önceki ümmetlere ait olayların Kur'an'da aktarılmış hikmetleri üzerinde durulmuştur. Aynı zamanda makalede eğitici bazı mesajların, Kur'an kıssaları yolu ile çocuklara aktarılmasının daha yararlı olacağına örnekler gösterilerek dikkat çekilmiştir.

ANAHTAR KELİMELER: Kur'an kıssaları, çocuk, eğitim.

ABSTRACT

This article focuses more on the Qur'anic stories that will enhance the education and upbringing of the children. It touches upon the reasons behind telling stories involving the Prophets and the past communities. At the same time, we shall argue with examples that it is more useful to convey certain educatory and didactic messages through the Qur'anic stories of the past generations.

KEY WORDS: Qur'anic stories, children, education

1. GİRİŞ

Kıssa, din eğitiminde en önemli unsurlardan sayılır. Eğitim yönünden rolü, duygusal ve düşünsel etkisi, sadece küçük çocukları değil, aynı zamanda daha sonraki yaşta olanları da kapsar. Kur'an-ı Kerim, içerdiği birçok kıssa ile Hz. Peygamber dönemi ve daha sonraki dönemlerde, küçük çocuklardan önce, nice büyük insanların eğitiminde katkıda bulunmuştur. İslam'ın diğer eğitici metotlarıyla birlikte kıssalar, İslam'dan sonra, eşi ve benzeri bulunması güç örnek şahsiyetlerin ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Kıssanın kültürümüzdeki çok yaygın kullanımının yanında, Kur'an'daki kıssaların çocuklarımıza hem bilgi aktarımında, hem de iyi yetişmelerinde oldukça işlevsel bir rol oynayacağına inanmaktayız. Filozof olduğu kadar aynı zamanda meşhur bir eğitimci olan İbn Rüşd de, çocukları eğitmekte kıssaların kullanılmasını önermektedir. (Aruç, 2004)

Kıssa kelimesi, Arapça'da, (k-s-s) kökünden türetilen bir kelime olup çoğulu kasastır. Kelimenin kökünde; anlatmak, bir haber ya da sözü açıklayıp bildirmek, rivayet etmek, sözü nakletmek, hikâye etmek, izlemek, bir şeyin veya bir kimsenin izini sürüp ardınca gitmek, kesmek, vb. anlamlar bulunmaktadır. (Kurtubî 1982; Şengül, 2005)

Kur'ân ıstılahında kıssa denildiğinde, Kur'ân'da anlatılan tarihî olaylar ve peygamberlerin kavimleriyle birlikte hayat hikâyeleri anlaşılmalıdır. Razi'ye göre, Kur'ân'da kıssa, dine irşâd eden, hakka götüren ve kurtuluşu talep etmeyi emreden hususları içine alan sözlerin tamamıdır. (Razi, 1981) Kıssa kelimesi, Kur'ân-ı Kerim'de bizzat kıssa olarak değil de aynı kökten gelen, aslında isim olup, mastar yerine de kullanılan kasas şeklinde geçmektedir (Bkz. Âl-i İmrân 3/62; Yûsuf 12/3; Kasas 28/25). Yine aynı kelimenin türevleri birçok yerde (Bkz. Kehf 18/64; Kasas 28/11) anlatmak, hikâye etmek; iki yerde de takip etmek, izlemek anlamlarında kullanılmıştır. (Şengül, 2005)

2. KUR'AN KISSALARINA GENEL BAKIŞ

Kur'ân'daki kıssaların bazıları, önceki ümmetlerin yapmış oldukları fiilleri övmek veya kınamak için getirildiği gibi, öncekilerin hatasına düşmemek, bazı noktalarda onları örnek almak için de olabilir. İşte buna göre kıssa: “Bir kimsenin izini sürüp ardınca gitmek” şeklinde tarif edilebilir. Nitekim Yüce Allah, Kur'ân-ı Kerim'deki kıssaları insanların istifade etmeleri ve ibret almaları için sunmuş, yoksa sadece bir hikaye olarak okusunlar diye inzal etmemiştir.

Hatta Kur'ân kıssalarının Kur'ân'da büyük bir yekûn tutması, kıssanın önemini kendiliğinden ortaya koymaktadır. Yukarıda kıssa kelimesinin anlamında belirttiğimiz gibi Kur'ân-ı Kerim'de geçen kıssada; tarihin derinliklerinde kaybolmuş ve unutulmuş olaylara insanların dikkatlerini yoğunlaştırmak ve bu hususları doğru bir biçimde bildirmek yatmaktadır. (Kelpetin, 2004)

Kıssaların çocuklara aktarılması, çocukların hoşlandığı ve sevdiği şeylerdendir. Kur'ân'da zikredilen kıssalar teşvik edici ve dikkat çekici unsurları ihtiva ettiği için insan nefsinin özellikle de çocukları etkilemektedir. Zira Kur'ân kıssalarında ikna gücü ve duyguları eğitime fonksiyonu bulunmaktadır. O kıssalar sayesinde çocuk, sabretmeyi, doğru inandığı iş üzerine sebat etmeyi, yaptığı işlerde ihlaslı ve samimi olmayı öğrenir.

İnsan, geçmiş ve geleceğin kendisini yakından ilgilendirdiği bir varlıktır. Kur'ân'daki kıssalar sayesinde kainatın düzenini bozan hadiseleri görür. Geçmişte yaşanan musibet ve güzellikleri öğrenir. Netice olarak da yaşanan güzelliklere sahip olmak ve başa gelen musibetlerden uzak kalmak için uğraşır. (Sağlam, 1985)

Kur'ân'daki kıssalar, muhataplara çoğu kere birer örnek ve ibret olarak anlatılır. Muhatapların bu kıssalardan dersler alması istenir. “And olsun ki peygamberlerin kıssalarında, akıl sahipleri için ibretler vardır.”(Yusuf, 12/111) “Peygamberlerin başlarından geçenlerden, sana anlattığımız her şey, senin yüreğini güçlendirmemizi sağlar; sana bu kıssalarla hak, inananlara da öğüt ve uyarı gelmiştir.” (Hud, 11/120)

3. KUR'AN KISSALARININ KONUSU

Kur'ân kıssalarının çoğunda, geçmiş peygamberlerin ümmetleriyle aralarında geçen mücadelelere yer verildiği gözlenir. Tarih sahnesinden geçmiş iyi ve kötü grupların sonları ve yaptıklarının bedeli canlı bir şekilde ortaya konur ve âdeta sinema sahnesindeki film gibi canlandırılır. Böylece doğruluk, adalet, kardeşlik, sada-

kat, sabır, merhamet, hoşgörü gibi davranışlar ile yalancılık, ihanet, zulüm, nankörlük, kibir, gurur gibi niteliklere sahip toplulukların yaşam mücadelesi, günün insanına doğrudan, herhangi bir telkine ihtiyaç duymadan bir ibret tablosu olarak sunulur.

Sözelimi Nûh kavminin sapıklık ve mağrurluğunu; Lût kavminin fuhuş ve sefahatini; Âd kavminin dünyevî güç ve kuvvete temayülünü; Semûd kavminin dünya nimetleri peşinde koşmasını ve kibrini; Medyen ahalisinin ölçü ve tartılarına hile karıştırmalarını; İsrailoğullarının inat ve taassuplarını müşahede eden insan, gerçek saadetin bunlarda değil de insanları doğruya sevk eden peygamberlere uymakta olduğu sonucuna varır. İnsanlar bu kıssaları okuyarak ve onlarla bir anlamda bütünleşerek içinde buldukları gerçekliği kavrarlar; dünya, varoluş, hayat ve hayatın anlamı konusunda referans noktası oluşturacak köklü tasavvurları büyük ölçüde bu kıssalara dayanarak oluştururlar. Kıssalar sadece olanın bir tasviri ve gerçekliğin bir temsili olmakla kalmayıp, aynı zamanda olması gerekeni de işaret ederler. Doğrusu, gerek peygamberimizin başından geçenler, gerekse önceki peygamber ve toplumlarla ilgili kıssalar bizim için birer ibret levhalarıdır. (Kelpetin, 2004)

Kur'an kıssaları, her ne kadar geçmiş konuları ele alıyorsa da onlarla kasdedilen hedef, bahsi geçen olaylardan ibret ve öğüt almaktır.

4. KISSALARIN KUR'AN'DAKİ YERİ

Allah'tan başka ilâh olmadığına, Muhammed'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna şehâdet etmek; namaz kılmak; zekât vermek, Kâ'be'yi haccetmek ve Ramazan orucunu tutmak" (Buhârî, İmân, 1, hadis no:7; Müslîm, İmân, 19, 21; Tirmizi, İmân, 3; Nesâî, İmân, 13) Müslüman olmanın beş şartı olarak Hz. Peygamber tarafından ilan edilmiştir. Ancak namaz, oruç, zekât ve hac; İslam dininin olmazsa olmaz dediği şartlardan ve en büyük ibadetlerden olmasına rağmen, bunların ahkâm-ları ile ilgili, namazların rekatlarında olduğu gibi detaylı bilginin varlığını Kur'an'da görmemekteyiz. Bunun yanında Kur'an'da peygamberlere, eski topluluklara ait kıssaların ise detaylıca aktarıldıklarını görmekteyiz. Bunun kıssaların önemini ve din eğitimi bağlamında oynadığı rolü ortaya koyma açısından büyük önem arz ettiğini düşünmekteyiz.

Durum böyle iken anne-baba ve çocuk eğitimi ile uğraşanlar, çocuklarının rehberliğini ve eğitimi yaparken Kur'an'da bolca zikri geçen kıssalara müracaat ederlerse, din eğitimi noktasında sağlam bir kaynağa dayanmış olurlar. Özellikle yeni yetişen nesillerin eğitilmesinde ve kimliklerinin olumlu şekilde oluşmasında bu kıssaların etkinliği göz ardı edilemez.

5. KUR'AN KISSALARININ KONULARI ELE ALIŞ ŞEKLİ

Kur'an kıssalarında lüzum ifade etmeyen ayrıntılara girilmediğini görüyoruz. Büyüklerde olduğu gibi, Kur'an kıssalarından çocukların da, ayrıntılara boğulmadan ders ve öğüt çıkarmalarını sağlamak gerekir. Asıl verilmesi istenilen mesaj göz ardı

edilerek örneğin Ashab-ı Kehf'in isimleri ve köpeklerinin ismi, Kur'an'da geçmesine rağmen onlarla uğraşmak, faydası olmayan bir ayrıntıdır.

Yine aynı şekilde Yunus peygamberin kıssasından çıkartılması gereken, sıkıntılara karşı sabır tavsiyesi (Kalem, 68/48) olmalıdır. Yunus'un, karnında kaldığı balığın türü ve kaç gün kaldığı, kıssanın zikrediliş hikmetini ortaya koyma açısından o kadar da önemli değildir.

Yüce Allah Hz. Eyyüb'e bir dert vermiştir. Bu dertten kurtulmak için Rabb'ine dua etmiştir. Allah dua sayesinde Eyyüb peygamberin üzerinden bu derdi kaldırmıştır. Konu ile ilgili Yüce Allah Enbiya sûresinin 84. ayetinde şöyle buyurmaktadır: "Ya Rabbî, bu dert bana iyice dokundu. Sen merhametlilerin en merhametlisisin!" diye niyaz etmişti. Bunun üzerine, onun bu yakarışına karşılık verdik ve onu çektiği dertten kurtardık; ayrıca, ona katımızdan bir rahmet ve bize kulluk edenlere bir ders olmak üzere, sayılarını bir kat artırarak yeni bir zürriyet verdik." (Enbiya, 21/83-84)

Burada da Hz. Eyyüb'ün kıssasından çıkarılması gereken, hayır ve şerrin Allah'tan geldiğini öğrenmek, sıkıntılı anlarda sabretmek ve yardımın ondan geleceğini anlamaktır. Eyyüb'ün hastalığının çeşidi ve çektiği hastalığın zamanını ortaya koymak kıssanın zikredilişinin gayesi değildir.

6. KUR'AN'IN KISSALARA YER VERİŞİNİN HİKMETLERİ

Kur'an'ın hem Mekkî hem de Medenî kısmında çeşitli öğreti ve kıssalar bulunmaktadır. Kur'an, Allah'ın kelâmı olunca elbetteki Kur'an kıssalarının kaynağı da Yüce Allah'tır. (Aydın, 2001) Dolayısıyla Kur'an'ın zikrettiği kıssalar, hayal mahsulu olmayıp, yaşanmış olaylardır. Zümer sûresi 39/27. ayette Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "Andolsun ki biz, insanlar düşünüp akıllarını başlarına alsınlar diye bu Kur'an'da, her türlü örnek olayı getirdik". Diğer bir âyette de Yüce Allah bu kıssaların zikrediliş gayesini daha açık ifadelerle anlatarak; " Biz, bu Kur'an'ı sana vahyetmekle, geçmiş ümmetlerin birtakım kıssalarını en güzel şekilde beyan ediyoruz. Şu bir gerçek ki daha önce senin bundan hiç haberin yoktu". (Yusuf, 12/3) buyurmakta ve aktarılan kıssalar üzerinde insanları düşünmeye davet etmektedir.

Kur'an kıssalarında önemli olan; zikredilen şahıslar, mekanlar ve zamanlar değil, bilakis önemli olan, o kıssalardan çıkarılabilecek derslerdir. Bu sebeple bir kıssa, birkaç yerde değişik açılardan ele alınarak tekrar edilir. Her zikredilişin farklı bir münasebeti vardır. (Şimşek, 1993)

Bazı insanlar, meselelere ancak kıssaların ortaya koyduğu mesajlarla yaklaşabilirler. Muhatabın meseleleri iyi anlaması ve anlatılardan ne kastedildiğini bilebilmesi, bunun da ötesinde verilmek istenen mesajın ne olduğunu öğrenebilmesi için kıssalar büyük önem arz ederler. Kur'an'da getirilen bu kıssalar, Kur'an'ın muhatapları olan bizler için; "dikkat edin, eğer siz de böyle yaparsanız sizin de sonunuz böyle olacaktır" anlamına bir meydan okuma havası taşır. Aynı zamanda "onların başlarına gelenler sizin başınıza gelmeden başarıya ulaşacağınızı mı zannediyorsunuz" diyerek işin vahametini ortaya koymaya çalışır.

7. ÇOCUK EĞİTİMİNDE KUR'AN KISSALARININ ROLÜ

Kur'an'daki kıssaların, çocukları tarihe bağlamanın yanında, onların inançlarını güçlendireceği bir gerçektir. Çocuklar, Allah'ın inanç üzerinde olanları desteklediğini ve inançsız olanları da nasıl perişan ettiğini yaşamış bu olaylar sayesinde öğrenmiş olacaktırlar. Geçmişe iman bağıyla bağlanmış olduklarından böylece çocuklar, tarihlerinin ilk inanan insan Adem ile başladığını öğrenecekler ve çok zengin bir geçmişlerinin varlığından haberdar olacaktırlar. Dolayısıyla bazı şartlardan dolayı zayıf veya yenik pozisyona düşmüş olsalar bile, bunun sonuna kadar devam etmeyeceğini, bu kıssalar sayesinde bileceklerdir.

Eğitimcilerin de kabul edeceği gibi, çocukları çok belirgin bir şekilde etkileyen, onların okumaya ve bilgi edinmeye karşı hislerini canlı tutan darb-ı mesel ve teşbih gibi birçok edebî türlerin yanında kıssalar da bulunmaktadır. Çocuğa bilgi edinme ve daha farklı şeyleri öğrenme isteğini yerleştirmesinin yanında en etkin eğitim yollarından birisi olduğunu da burada belirtmek isteriz.

Kıssaların bu çekici özelliklerinden olsa gerek ki, Yüce Allah Hz. Peygamber'e niçin Kur'an'da kıssaları aktardığını şu şekilde belirtmiştir: "Peygamberlerin haberlerinden, senin yüreğini güçlendirecek her şeyi sana anlatıyoruz." (Hûd, 11/120)

Eğitim sahasında Kur'an kıssalarına çocuğun seviyesine göre yer vermek, çocukta sağlam bir inanç ve iyi bir ahlakın gelişmesinde en etkin amillerden biridir.

8. ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ AÇISINDAN KURAN KISSALARININ İÇERİĞİ

Çocuklara aktarılması düşünülen kıssaların; seviyesizlik, mantıksızlık ve tutarsızlık içermemesi gerekir. Bilakis kıssalar sayesinde doğruluk, yiğitlik, bilgi ve ahlaki değerlerin kazandırılması amaç edinilmelidir. Çocukların dikkatlerini çekmek ve onları rahatlatmak için kıssaların neşe, espri ve yeri geldiğinde komiklik içermesi ihmal edilmemelidir. Çocuğun kendisine aktarılan kıssanın tesiri altında kalmasını sağlamak için, hadisenin şekline göre heyecanlanmak, duygulanmak, bazen sesi yükseltmek, bazen de alçaltmak büyük önem arz eder. Kıssanın kahramanları içinde yer alan iyiler övülmeli, kötüler de yerilmelidir.

Diğer taraftan kıssa diye her türlü tarihi olayın çocuklara aktarılması da doğru değildir. Hz. Osman'ın öldürülmesi hadisesi, milâdi 656 tarihinde dördüncü halife Hz. Ali ile Hz. Âşe taraftarları arasında Basra dolaylarında meydana gelen ve cemal vak'ası olarak bilinen çatışma, yine Hz. Ali ile ona isyan eden Suriye valisi Muaviye b. Ebu Süfyan arasında milâdi 657 yılında, Fırat'ın sağ kıyısına yakın Rakka'nın doğusunda bulunan Sıffin'de yapılan savaş gibi, çocukların anlayamayacağı ve onlara dönük hiçbir faydası olmayan bu ve benzeri kıssaları aktarmaktan uzak durulmalıdır.

Ne yazık ki televizyon kanallarının bir çoğunda, kıssalar şeklinde çocuklar için hazırlanan çizgi filmler, içerik açısından çocukları hiç ilgilendirmemekte ve çocukların ihtiyaçlarına hiçbir şekilde cevap vermemektedir. Superman, Tarzan ve Miki gibi çizgi filmler şiddet, tehlike ve macera içeren konular üzerinde cereyan etmektedir. Sözde Superman kel bir tip olarak, uzaydan üstün güçleri ile gelip dünyayı istila edecektir. Bir kötü adam olarak düşünülmüş bu hayali şahsiyet üzerine hayaller üretilmektedir. Tarzan ise Yazar Edgar Rice Burroughs'ın yarattığı, hayvanlar arasında yaşayan ve akli hiç kullanmadan bütün problemlerini beden gücüyle çözen bir karakter olarak karşımıza çıkmaktadır. Tabii ki bu, çocuğun akıl yönünü ikinci plana atmasına sebep olacağından çocuk olumsuz yönden etkilenmiş olacaktır. Onun için yapılması gereken, çocuklara aktarılan bu ve benzeri kıssaların konularında akıl nimetini ön plana çıkarmak ve meydana gelecek problemlerin akıl yoluyla çözülmesinin daha doğru olacağını öğretmektir.

Aynı zamanda bu filmlerin Türk dilini de ne kadar tahrip ettiği ortadadır. Nitekim onları devamlı seyreden körpe zihinler, ana dillerini sağlam esaslar üzerine oturtmaktan uzak yetişmektedirler. Dilimize zarar vermenin yanında bu kıssaların konu edildiği çizgi filmlere edebi ve ahlaki değerler yüklenmediği için çocukların psikolojik yapısı bozulmakta ve filmlerin tesirinde kalarak onlar da hayali düşüncelere girmeye çalışmaktadırlar.

Bir de bu kıssaların kahramanlarına öyle güçler yüklenmiştir ki, bunları konu edinen filmleri seyreden çocuklar inanç açısından da bir tehlike ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Sanki onlar sahip oldukları olağanüstü güçler sayesinde, dünyanın gidişatını etkilemekte ve hatta dünyanın kaderini değiştirebilmektedirler. Bu ve benzeri filmlerin, asla çocuklara ahlaki bir şey kazandırmadığını kesin olarak söyleyebiliriz.

Bu kıssalara ilaveten cin ve şeytan konulu ürkütücü olduğu kadar aynı zamanda çocukların hayal dünyasını tahrip eden kıssaların var olduğunu biliyoruz. Anne-baba ve çocukların eğitiminden sorumlu olan kimseler, bu filmlerden çocuklarını uzak tutmalıdırlar. Ne yazık ki bazıları, çocuklara sunulacak daha faydalı bir şeyler olmadığı için bu tür dizi ve filmlere müracaat edildiğini savunmaktadırlar.

Boşluğun doldurulması ve çocukların bir şeyler seyretmesi isteniyorsa, tarihimiz hayal ve maceradan uzak, Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u genç yaşta fethetmesi gibi bizzat yaşanmış sahnelerle doludur. Bununla birlikte vahiy kaynağı olan Kur'an'da da bolca kıssalar bulunmaktadır. Hz. Adem'in yaratılışı ve meleklere ona secde etmeleri kıssası, Hz. Adem'in iki oğlu Habil ile Kabil kıssası (Maide, 5/27-31), Hz. Nuh ve Hz. Lût'un iman etmeyen eşlerinin kıssaları (Tahrim, 66/10), inançsız bir ortamda bulunup iman eden Firavun'un eşinin kıssası (Tahrim, 66/11), Firavun'un cezalarına aldırış etmeden iman eden sihirbazların kıssası (Taha, 20/56-72) Allah inancına sırt çevirip putperestliğe sapanan kavimlerini terk ederek şehirden ayrılan ve bir mağaraya sığınan, hâlleriyle insanlara ahiret inancı ve ölümden sonra dirilme hususunda ibret olan, mağara arkadaşları veya mağarada uyuyanlar (Ashab-ı Kehf) olarak bilinen bir grup mümin gencin kıssası (Kehf, 18/9-26) İslâm'dan önce, Allah'a inananları, ateşli hendeklere atarak cezalandıran kâfir bir

topluluk olan Ashab-ı uhdûd kıssası (Burûc, 85/4-9) bunlardan bir kaçını teşkil etmektedir.

9. KUR'AN KISSALARI İLE ÇOCUKLARI YETİŞTİRME VE EĞİTME MESELESİ

Çok küçük yaştan itibaren, çocukların eşyaları ayırt etmesinden sonra çocuklara Kur'an'daki kıssalar yoluyla bazı şeyler öğretilir. Edindiğim tecrübe çocukların Hz. Musa'nın Firavun ile olan kıssası, Hz. Yunus'un kıssası, Hz. Yusuf'un kardeşleri ile olan kıssası ve Hz. İbrahim'in kıssası gibi peygamber kıssalarına aşırı ilgi gösterdiklerini ortaya koymaktadır. Özellikle de Hz. Peygamber'in hayatından kesitler oluşturan kıssalar bunların başında gelmektedir.

Örneğin, Kur'an'dan Mesed/Tebbet sûresi çocuğa öğretilirken sûrenin inişle ilgili kıssa, güzel bir şekilde aktarırsa, çocuğun meseleyi kavrama şekli güçlenir ve hadiseden dersler çıkarmasında başarılı olur. Sûre hakkında kısaca bir bilgi verecek olursak bu sûrenin, Allah ve Resûlünün düşmanı Ebû Leheb'in helakinden bahsettiğini görürüz. Ebû Leheb Hz. Peygamber'e aşırı düşmanlık yapar; onun davetini sabote etmek ve insanların ona iman etmelerine engel olmak için işini gücünü bırakır, onun peşine düşerdi. Sûre onu, âhirette gireceği ve kızaracağı tutuşturulmuş bir ateşle tehdit eder. Eşinin de onunla beraber ateşe gireceğini anlatır ve onun şiddetli özel bir ateşle cezalandırılacağını bildirir. Bu azap, daha şiddetli ve herkesin ibret alacağı şekilde cezalandırmak için, onun boynuna dolanan bir iptir ki, onunla cehenneme doğru çekilecektir. (Sabûnî, 1981).

Bu olayı öğrenen çocuğun, aynı olayı başkalarına aktarırken düşmanlarından eziyet gördüğünden dolayı Hz. Peygamber'e acıyan, onun hislerini paylaşan ve ona sempati duyan bir konuma geldiğini görürüz. İşte bu hadisede olduğu gibi çocuklarımızda Kur'an kıssalarına dönük ilgilerini göz ardı etmeden onların güzel huylar kazanmalarına ve ahlaki değerlerinin yükseltilmesine gayret etmeliyiz.

Kur'an kıssalarının bir hikâyeden ibaret olmadığı bilinmeli, bilakis bazı ibret ve sebepler için zikredildiği anlaşılmalıdır. Çocuklarımıza bu kıssaları yeri geldiğinde uygun olacak şekilde gerekirse resim ve film yoluyla öğretmemiz gerekir. Eğer bunu bu şekilde başarabilirsek o zaman kıssalardan istifade etmiş oluruz.

Şimdi de yukarıda belirttiklerimizle birlikte çocuklara tavsiye edilebilecek Kur'an kıssalarından bazılarını burada aktaralım:

1. Hz. İbrahim'in ateşten kurtulması. (Enbiya, 21/ 51-72)
2. Hz. İbrahim'e ölü kuşun canlandırılması. (Bakara, 2/60)
3. Hz. Musa'nın mucizeleri. (İsra, 17/101; Neml, 27/12)
4. Hz. Yunus'un balığın karnından kurtarılması. (Enbiya, 21/87)
5. Allah'ın yüz yıl ölü bırakıp sonra dirilttiği Hz. Üzeyr'in kıssası (Bakara, 2/259)
6. Hz. Süleyman'ın emrine verilen rüzgâr hadisesi. (Enbiya, 21/81)

7. Hz. Nuh'un Kıssası. Bu kıssa içinde Hz. Nuh'un kavmine Peygamber olarak gönderilmesi, kavmini tevhide çağırması, inkârcuların tavrına karşın tebliğe devam etmesi, kavminin helak olması; geminin inşa edilmesi, Müminlerin gemiye binmesi, tufanın başlaması, oğluyla konuşması ve onu ikna etmeye çalışması, Allah'ın Hz. Nuh'a öğüdü, tufanın sona ermesi ve gemideki müminlerin kurtulması ele alınmaktadır. (Araf, 59-72)

8. Hz. Yusuf'un kıssası. Yusuf Sûresi, başından sonuna kadar Hz. Yûsuf'un kıssasını konu edinir. Bundan dolayı bu sûreye "Yusuf Sûresi" denmiştir.

10. SONUÇ

Kur'an kıssaları, erken yaştaki çocukların hayal güçlerini ve dikkatlerini güçlendirir. İçerdikleri heyecan dolu sahnelerle çocuklara neşe ve coşku katmanın yanında, onlara fazilet ve ahlak öğretileri de kazandırır. Çocukların zihin ve hayal dünyalarına sayılamayacak etkiler oluşturduğu bilindiğine göre Kur'an'da zikri geçen kıssaların çocuklarımıza aktarılmasına önem verilmelidir. Zira Kur'an'daki kıssaların yaşanan olaylar olduğunu çocukların öğrenmeleri, onların hayatı iyi anlamalarına yardımcı olacaktır.

Kur'an'da zikri geçen kıssalar, çocukların başlarına gelmeyen olaylarla karşılaştıklarında nasıl davranacaklarını öğretir.

Eğer çocuk, Kur'an'daki kıssalar ve özellikle de peygamber kıssaları sayesinde, Allah'ın hangi kavimlere hangi özelliklerini düzeltmek için peygamber gönderdiğini; bu kavimlerin neden dolayı azabı hak ettiklerini, azapla cezalandırılan kavimlerin ortak özelliklerinin neler olduğunu öğrenirse gidişatını düzeltir ve hadiseler karşısında dengeli olmaya ve düzgün işler yapmaya çalışır.

Çeşitli vesilelerle buhrana düşen çocuklar için, Kur'an kıssalarında, sıkıntıları def edecek sabır ve teselli gibi pratik çözümler bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

Kur'an-ı Kerim

Aydın, Muhammed, *Kur'an'ın Metni Üzerindeki Tartışmalar*, Değişim Yayınları, Adapazarı 2001, s. 134.

Aruç, Yusuf, *İbn Rüşd'ün Eğitim Felsefesi*, Rağbet Yayınları, İstanbul 2004. s.172 .

Kelpetin A., Hatice, *Diyaret Aylık Dergi*, Nisan 2004, sayı (160), s 5-16

Kurtubî, Muhammed b. Ahmed, *el-Cami' Li Ahkâmi'l-Kur'an*, Daru İhyâi't-Türâs, Beyrut, 1982. IV,105

Razî, Muhammed b. Ömer, *et-Tefsîru'l-Kebîr (Mefâtihu'l-Gayb)*, Daru'l-Fikr, Beyrut, 1981, VIII, 92;

Sabûnî, M. Ali, *Safvetü't-Tefsîr*, Daru'l-Kur'ani'l-Kerim, Beyrût 1981. III, 618

Sağlam, Bahattin, *Kur'an Kıssaları*, Tebliğ Yayınları, İstanbul 1985. s.12

Şengül, İdris, *Kur'an Mesajını Sunmada Kıssalar Üslubunun Önemi*, İlkadım Dergisi, Ekim 2005, Nevşehir.

ŞİMŞEK, M. Sait, *Kur'an Kıssalarına Giriş*, Yöneliş Yayınları, İstanbul 1993. s. 54.